

Les 4 a

Wie doet wat?

Voorbeeldles VSO/Blok 1

We horen bij elkaar
Les 4 a+b: Wie doet wat?

117

- Doel blok 1:** Groepsvorming en een positief sociaal klimaat, waar leerlingen zich mede verantwoordelijk voor voelen.
- Leskern:** De leerlingen maken met elkaar afspraken over de bijdrage die ze leveren aan de taken in de klas.
- Woordenschat:** *opdracht, assisteren, helpen, taak*
- Materialen:** Voorwerpen die verbonden zijn aan taken in de klas
Takenbord met pictogrammen

Vorbereiding

- Zoek voorwerpen die verbonden zijn aan taken in de klas bij elkaar.
- Leg een groot vel papier klaar voor de inventarisatie van taken.

Wat gaan we doen?

Hieronder vindt u een voorstel voor de les. Voel u vrij om hiervan af te wijken indien de situatie of uw groep daartoe aanleiding geeft.

- Binnenkomer
- Wat gaan we doen
- Wie doet wat?
- Afsluiter

Binnenkomer

Veranderingen

Vraag de leerlingen goed naar u te kijken gedurende ongeveer 30 seconden. Vraag ze dan de ogen even dicht te doen en verander drie dingen aan uzelf. Doe bijvoorbeeld uw bril af, doe iets met een sjaal en doe een schoen uit. Vraag de leerlingen dan om hun ogen weer open te doen en te raden welke drie dingen er veranderd zijn.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveaoverschillen

- ↓ Schakel een leerling voor wie het spannend of moeilijk is om met zijn ogen dicht te zitten in om u te helpen met het aanbrengen van de veranderingen.
- ↓ Verander één ding aan uw uiterlijk en vervolgens nog één ding.
- ↑ Een leerling die plezier heeft in dit spel, kunt u een solrol geven. Deze leerling mag meekijken met de andere leerlingen en vervolgens naar de gang gaan. Eerst vertelt de groep welke veranderingen er zijn. Dan mag de leerling binnenkomen en alle veranderingen opnoemen.

Neem met de leerlingen de les door

- Haal voorafgaand aan het doornemen van de les kort terug wat er de vorige les aan de orde is geweest.
- Leg kort de les uit: 'Wat gaan we doen?'
- Geef ruimte voor reacties van de leerlingen.

Wie doet wat?

Vraag aan de leerlingen welke taken ze thuis doen. Er moet bijvoorbeeld gewassen worden. Wie doet dat? Er moet wel eens iets gerepareerd worden. Wie doet dat? Wie doet de afwas? Wie doet de boodschappen? Welke taken doe jij thuis? Waar help jij mee? Geef ruimte voor reacties. Gebruik hierbij pictogrammen van taken ter ondersteuning.

Vertel dat er in de klas ook taken uitgevoerd moeten worden. Vertel aan de leerlingen dat het fijn zou zijn als ze met elkaar een lijst gaan maken van alle taken die er in de klas gedaan moeten worden.

Leg in de kring materialen neer die te maken hebben met taken in de groep bijv. een theedoek, een gieter, een jas, een whiteboardwisser, een bezem enzovoort. Pak steeds een voorwerp en laat de leerlingen de taak noemen die er bij past. Als leerlingen zelf taken bedenken, laat ze dan in de klas een voorwerp zoeken wat hier bij past en dit voorwerp ook in de kring leggen.

Schrijf alle taken die genoemd worden op een papier. Bespreek steeds met uw groep of de leerlingen het hier mee eens zijn.

Geef iedere leerling een of meer Post-it briefjes. Vraag of ze hun naam op het briefje willen schrijven en of ze het briefje bij de taak leggen die ze graag willen doen. 'Je mag meer dan één taak kiezen. Je mag je naam ook bij een taak plakken waar een ander zijn naam ook al opgeplakt heeft'

Bekijk het resultaat met de groep. Het kan natuurlijk voorkomen dat sommige taken overtekend raken en andere helemaal niet gekozen worden. Bespreek met de groep hoe je dit het beste kunt oplossen. Geef ze hier een duidelijke stem in.

Probeer te komen tot een taakverdeling waarbij iedereen wat te doen heeft en iedere taak vervuld wordt.

Geef deze taakverdeling vervolgens weer op een takenbord met pictogrammen van de taak. Hang zowel de foto als de naam van de leerling achter de taak.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen

- ↓ Stimuleer leerlingen die moeizaam eigen initiatief nemen om in ieder geval één taak te kiezen. Loop met hen mee langs de voorwerpen en bespreek met hen welke taak het beste bij hen zou passen.
- ↓ Ga bij een voorwerp staan en laat de leerlingen per voorwerp aangeven of ze hier hun geeltje wel of niet bij willen plakken. Op deze manier voorkomt u dat het leerlingen duizelt van alle taken.
- ↓ Zorg er voor dat er ook makkelijk uitvoerbare taken op de lijst staan.
- ↑ In de bovenbouw van het VSO zou u kunnen kiezen voor het instellen van een takencommissie in de groep. Zij gaan de taakverdeling maken. Daarbij proberen ze iedere leerling een taak te geven die hij of zij aangegeven heeft te willen doen. Kan dat niet, dan gaan ze leerlingen benaderen om te vragen of ze ook een andere taak willen doen. Ook voor de taken die niet gekozen zijn, gaan ze iemand benaderen. Met de plakbriefjes kunnen ze schuiven, net zolang tot ze een goede verdeling hebben gemaakt. De takencommissie presenteert de verdeling aan de groep.
- ↑ Zorg er voor dat er ook wat moeilijke, meer uitdagende taken op de lijst staan.
- ↑ Maak gebruik van de mogelijkheid om te kunnen solliciteren op een taak. De

Leerling verwoordt door middel van een brief of een tekening waarom hij denkt geschikt te zijn voor deze taak.

Afsluiter

Opstokers in de kring

Laat de wereldbal rondgaan en laat een leerling zijn ogen dichtdoen, en af en toe STOP roepen. Wie dan de bal in zijn hand heeft, krijgt een opsteker van de groep (vraag: 'Wie heeft er een opsteker voor?'). Als de groep niets weet, geeft u zelf een opsteker. Doe dit totdat ongeveer 5 leerlingen aan de beurt zijn geweest.

Les 4 b

Wie doet wat?

121

Doel blok 1:	Groepsvorming en een positief sociaal klimaat, waar leerlingen zich mede verantwoordelijk voor voelen.
Leskern:	De leerlingen leren feedback te geven en te ontvangen over de uitvoering van de taken.
Woordenschat:	<i>opdracht, assisteren, helpen, taak</i>
Materialen:	Evaluatiemapjes Formulieren 'Hoe doe ik mijn taak'

Vorbereiding

- Zorg er voor dat er voor iedere leerling een evaluatiemapje met formulieren 'Hoe doe ik mijn taak' is.

Wat gaan we doen?

Hieronder vindt u een voorstel voor de les. Voel u vrij om hiervan af te wijken indien de situatie of uw groep daartoe aanleiding geeft.

- Binnenkomer
- Wat gaan we doen
- Hoe heb ik mijn taak gedaan?
- Afsluiter

Binnenkomer

Favoriete Kleuren Luister Spel

Leg de leerlingen uit dat we vandaag het luisteren gaan oefenen door te herhalen wat we hebben gehoord. Dit om te laten zien dat we het echt gehoord hebben, Laat een leerling vertellen wat zijn favoriete kleur is, en vraag dan de volgende leerling om dat te herhalen en daarna te zeggen wat zijn favoriete kleur is. Die leerling vraagt een derde leerling, die alleen herhaalt wat de leerling voor hem heeft gezegd, en weer zijn eigen favoriete kleur toevoegt.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen

- ↓ Leg gekleurde blokjes neer; leerlingen kunnen dan hun lievelingskleur pakken en laten zien.
- ↓ Laat leerlingen het blokje van de leerling naast hen vastpakken terwijl ze terug moeten vertellen wat ze gehoord hebben.
- ↑ Ga door met andere uitspraken zoals: 'Op zaterdag vind ik het leuk om

Neem met de leerlingen de les door

- Haal voorafgaand aan het doornemen van de les kort terug wat er de vorige les aan de orde is geweest.
- Leg kort de les uit: 'Wat gaan we doen?'
- Geef ruimte voor reacties van de leerlingen.

Hoe heb ik mijn taak gedaan?

Vertel aan de leerlingen dat het belangrijk is om regelmatig even na te denken hoe het gaat met de taak. En dat het belangrijk is om jezelf regelmatig een opsteker te geven of om een opsteker te krijgen. Ook is het belangrijk om zelf te bedenken wat er beter kan of om dit van iemand anders te horen. Vraag of er een leerling is die zichzelf een opsteker wil geven over de uitvoering van zijn taak de afgelopen week. Vraag of er iemand is die een opsteker aan iemand anders wil geven. Vraag of er iemand is die al ontdekt heeft hoe het nog beter kan

Geef elke leerling het formulier 'Hoe doe ik mijn taak?'. Op dit papier tekenen of schrijven ze eerst de taak die ze gekozen hebben. Als leerlingen meerdere taken hebben, laat ze dan één taak kiezen.

Verdeel de leerlingen vervolgens in tweetallen en laat hen samen de rest van het formulier 'Hoe doe ik mijn taak?' bespreken, waarna ze de evaluatie schrijven of tekenen.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen

- ↓ Voor sommige leerlingen is het prettiger om de hele opdracht alleen uit te voeren. Wees dan als medewerker ondersteunend aanwezig en geef een opsteker en een tip.
- ↓ Als het schrijven te veel gevraagd is, laat de leerling dan verwoorden wat hij op wil schrijven. U schrijft het vervolgens voor de leerling op.
- ↓ Schakel leerlingen in om te schrijven voor andere leerlingen.
- ↑ Laat leerlingen wat er op hun formulier geschreven staat presenteren aan de groep.

Afsluiter

Ruggensteun

Verdeel de groep in tweetallen die verspreid door de klas rug tegen rug gaan zitten, de benen gebogen, de armen ineengehaakt. Nu moeten ze proberen op te staan.

Als dat gelukt is vormen ze viertallen. Twee paartjes gaan rug aan rug zitten, benen gebogen, armen ineengehaakt, en proberen ook overeind te komen.

Als dat lukt, dan kan het nog met acht geprobeerd worden, en op het laatst zelfs met de hele groep.

Na de les

Hieronder vindt u activiteiten waarmee u de kennis en vaardigheden uit deze les in de praktijk brengt.

Medewerker

- Maak (eventueel samen met de takencommissie) een keuze voor een roulatiesysteem of voor een vaste keus gedurende een bepaalde periode.
- Noteer welke leerlingen niet hun voorkeurstak kregen. Die hebben volgende keer eerste keus.
- Herinner leerlingen in het begin aan hun taak, maar doe dit niet te lang.
- Besteed regelmatig aandacht aan het uitvoeren van de taken. Is iedereen tevreden

Over de manier waarop de taken worden uitgevoerd? Is iedereen tevreden over de eigen taak? Is er voldoende medewerking van de anderen?

- Houd de overeengekomen taakverdeling actueel door regelmatig een 'takenevaluatie' in te lassen, waarbij de leerlingen mogen vertellen of mogen laten zien hoe het gaat met de uitvoering van hun taak. Grijp dit moment aan om zoveel mogelijk opstekers te geven en een gevoel van gezamenlijkheid te creëren.
- Leg uit dat je graag wilt dat iedereen een ander kan aanspreken op wat goed gaat en wat beter kan. Dat is geen 'klikken'. Probeer het wel zo vriendelijk mogelijk te zeggen, zodat de ander er ook iets mee kan doen. Zeg het zeker ook wanneer iets goed gaat!
- Geef leerlingen regelmatig de gelegenheid om het formulier 'Hoe doe ik mijn taak?' in te vullen.
- Geef opstekers als u ziet dat leerlingen de taak op een goede manier uitvoeren.
- Wees alert op het ontstaan van nieuwe taken en voeg die bij een volgende ronde toe.
- Bepaal wanneer de taken gaan rouleren. Communiceer hier duidelijk over met uw groep.

Ouders

- Laat leerlingen aan hun ouders vertellen en demonstreren welke taak ze in de klas doen.
- Overleg met ouders hoe school en thuis gezamenlijk de zelfstandigheid van kinderen kunnen bevorderen.

Formulier 'Hoe doe ik mijn taak?'

Naam:

Schrijf op of teken wat jouw taak is:

Schrijf op of teken wat er goed gaat:

Large empty rounded rectangular box for writing or drawing.

Schrijf op of teken wat er beter kan:

Large empty rounded rectangular box for writing or drawing.

